

kozole trešilo, ki je bil k sreči pri Graški družbi zavarvan, — kaj taciga se pa vunder le poredkama sliši.

Oglas

milostljiviga Ljubljanskiga kneza in škofa
zastran Alojzjevša.

(Dalje.)

Pripomočki, ktere pri duhovšini škofije išem, so tedej dvojni, in sicer:

1. Pripomočki za ustavljenje in pomnoženje stanovitniga premoženja. — Ti doneski se bodo, koj ko jih bomo sprejeli, na kako hišo, kako zemljiše i. t. d. naložili in po postavah zavarvali, ali pa se bodo cesarske obligacije za-nje kupile, in na mladenšnico tako prepisale, de le obrest (čimž), ki vsako leto od njih pride, se bo na preskerbljenje rejencov v semeniši obernila. Takošni doneski se dajo sicer le od bolj premožnih mašnikov perčakovati, kteri so že delj časa v duhovskim pastirstvu ali v kaki drugi duhovni službi bili, in ki so si že kaj perhraniti mogli; tedej tudi ne more biti moj namen, za tega voljo tako nabiranje vsako leto po tehantijah vpeljevati, temuč se mora veliko več na prosto voljo slehernimu dati, svoj donesik, kadar se mu koli zdi, ali na ravnost na škofijo, ali po tehantii z naznanjenjem svoje volje poslati, od kodar se mu bo nasproti sprejetva poslaniga denarja spricala.

2. Vsakoletni pripomočki, za vsakdanje preskerbljenje rejencov v semeniši. — Kér stanovitno premoženje mladenšnice le polagama in čez daljši čas z zgorej imenovanimi doneski, z zalogami (štiftengami), poslednjimi volitvami i. t. d. tako visoko zamore zrasti, de bi se samo iz njegovih obrest izrejenci preživeti, in drugi potroški te naprave izplačevati mogli, bi bilo prav, de bi duhovni te škofije za oskerbljenje izrejencov po svoji mōči vsako leto posebej prstovoljne doneske dajali, kër bi potem takim mogoče bilo, že prihodnje leta več mladenčev v mladenšnico vzeti, ne pa tako dolgo čakati, dokler ne bo stanovitno premoženje zadosti vsakoletnih obrest dajalo. Združena moč zamore veliko storiti, in pripomočki od veliko strani nabrani, če ravno od posamesnih v malim znesku dani, zrastejo vnder k tako veliki zalogi, de bo moč, več mladenčev v mladenšnico jemati.

V ti misli tedej, de vsa duhovšina te škofije in tudj manj premožna množica zmed nje časti in veselja — pripomočnica te naprave biti — si ne bo dala vzeti, pošljem s tem pismam opomin na vse duhovnike, de bi vsakoletne doneske dajali, kakor so v neki drugi škofii že tudi v navadi, in gospod-tehantam priporočim, de naj med duhovnimi pastirji svoje tehantije dvakrat v leti, in sicer mesca Maligatravna in pa Kozoperska doneske za škofijsko mladenšnico nabirajo, ali si jih na tehantijo poslati vevavajo, in tako spravljene sklade s svojim lastnim doneskam in z natanjčnim spiskam vred vsako leto dvakrat, to je na koncu rečenih mescev Maligatravna in Kozoperska v škofijo pošljejo, kjer bodo nasproti spričevanje prejetiga zneska dobili; vender je pa vsacimu duhovnimu pastirju, kakor tudi slehernimu drugimu mašniku ali dobrotniku na voljo dano, svoj polletni ali celoletni sklad na ravnost v škofijsko pisarnico, ali tudi meni poslati.

V polnim zaupanji na dober izid te nabere, sim mladenšnico ravno zdaj z 22 izrejenci odperl, in pokazalo se bo, ali bo toliko vsakoletnih doneskov vkupej prišlo in ali bo duhovšina s toliko veseljem to napravo podpirala, de bomo v stani, po popolnoma izdelanim pohlštvi že prihodnje leto več kot 22 mladenčev v prid škofije v mladenšnico vzeti. Pri ti priliki se ne morem uderžati, celi škofijski duhovšini na znanje dati, de so Njih ces. kralj. apost. Veličastvo naš presvitli Cesar, s

sklepam od 21. Sušca tega leta, takošno osnovo škofijske mladenšnice za Ljubljansko škofijo z milostljivim dopadajenjem sprejeli, in ji svoje dovoljenje dodeliti blagovolili.

Berž ko bom tedej iz izteka nabér, in iz vdeleževanja škofijske duhovšine za osnovo in stanovitno ohranitev te naprave prepričanje dosegel, de škofijska mladenšnica se zamore uterjena spoznati in na gotov obstanik šteti, bom vse storil, kar je po postavah treba za zagotovljenje take naprave, de se bo celo pohlštvo perpisalo v gosposkinih bukvah škofijski mladenšnici, de bo moj donesek z 20000 goldinarji zagotovljen; ravno tako bojo tudi dokazani in zagotovljeni vsi od družih dobrotnikov prejeti pripomočki; razglasil bom takrat tudi iména vsih vstanovnikov in posebnih dobrotnikov, ako bi ti ne hotli naravnost zamolčani ostati, in na znanje bom dal tudi dolžnost od vstanovnikov mladenšnici kaj naloženih. Po vsim tem bom vstavnovno pismo podložil visokimu poterjenju Njih Veličanstva, našiga premilostljiviga Cesarja, h čimur sim z zgorej imenovanim prečastnim sklepam že tudi milostljivo dovoljenje prejel.

Izrejenci te naprave naj bodo posebnimu varstvu s. Alojzija Goncaškiga in s. Frančiška Salezija perporočeni. — Sveti Alojzi naj jim bo izgled za čas njih mladosti, in s. Frančišk izgled za njih prihodnji mašnikov poklic, in po imenu prvič imenovaniga svetnika naj se ta naprava imenuje Alojzijeviše (zborniše s. Alojzija, Collegium Aloysianum).

De bo pa škofijska duhovšina, ktero s tem pismam za pripomočke k Alojzjevišu povabim, tudi vredbo poznála, ktero po besedah s. Tridentinskiga zbora in z ozíram na enako že tudi drugej obstoječo napravo, ti mladenšnici dati mislim, bom v sledečim popisu bolj natanjko razložil napravo te duhovne blagorejne, ki je namenjena ubogim učencam Ljubljanske škofije.

(Dalje sledí.)

Kako je kaj v Ameriki z razširjenjem katoljske vére?

Odgovor na to vprašanje nam dajo bukve, ki od Leopoldinskiga društva na svetlo dajane, stan katoljske cerkve v Ameriki práv veselo popišejo. Pridigarji katoljske vére in njih naprave v severni Ameriki podpirati, se je v našim cesarstvu v leti 1829 društvo začelo, Leopoldinsko društvo imenovano, ki od leta do leta več podpornikov dobiva, de se od leta do leta luč katoljske cerkve po Ameriki bolj razširja. V začetku imenovaniga društva je bilo le 9 škofij — zdej jih je pa že 21. Noter do konca lanjskiga leta je avstrijska Leopoldinska družba 687,213 goldinarjev v Ameriko poslala, s kterimi je po potrebi duhovske mladenšnice napravila, potrebne cerkve sozidala, misijonarje podpirala, ubogim soseskam milodare delila i. t. d. Po poplačanih vsih stroških ji je letas še 43,306 gold. in 46 krajc. v denarjih, 13,174 gold. 19 krajc. in pol pa v obligacijah ostalo. — Naj nebeški Oče ohrani dobrotnike, ki podpirajo imenovano milo društvo, de se luč katoljske vére in omikanje človeštva vedno bolj razširja!

Od Drave. *)

Prijatlam Slovenšine na znanje damo, de lanjskiga leta so učenci latinskih šol v Marburgu sklenili, tudi

*) Častitljivi pisatelj, ki so nam tudi eno Golobovih pesem za pokušnjo poslali, nam ne bojo za zlo vzeli, de je pričioji sostavk po neprevidnosti delj časa zastal. Odhod na Dunaj nam je marsikako reč zmešal, kakor tudi to, de nismo odgovora dali, de nimamo nobeniga iztisa pastirskiga lista milostljiviga kneza in škofa Antona Martina odveč.

v slovenskim pisanji se vaditi in vsaki teden po 1 list slovenskih sestavkov izdati, kar so oni dotod doverševali, de je skupaj 30 listov naraslo.

Kar pa nas posebno nagiba, to započetje oznaniti, je zahvalnost, ki smo jo vsakemu podporniku dobre reči dolžni. Ko so namreč poštovanja vredni duhovnik našiga okroga, gosp. Davorin Terstenjak, te poskušnje pred oči dobili, so si odločili, trem nar marljivšim učencam darila podati, de bi jih in pa še druge mladenčce k veči marljivosti podpalili. Oni so tedaj na dan šolniga dokončanja Mihalu Golobu, Ivanu Kocmutu, in Ivanu Erteljnu — vsakemu po eno križovačo po gosp. učeniku izročili. Blagor tacimu gospodu! —j—

Baron Klesheim.

Avstrijan iz avstrijske sim kervi,
In pojem le, kar mi sercé velí.

Baron Klesheim.

Pretečeni teden je slavni avstrijski pesnik *) Baron Klesheim na svojim popotovanji skozi Štajarsko tudi Ljubljano obiskal in nas z branjem svojih pesem, ki so v národnim avstrijskim narečji zložene, tako serčno razveselil in z njimi nam tako globoko v serce segel, de bi ga bili poslušali noč in dan.

Klesheimove pesmi se ločijo v dve versti: ene so smešnega, druge pa milo britkiga zapopadka — vse pa so tako ljube in preserčne, de jih je le malo malo enacih. Tù sèm glejte, pesniki! ki radi smešne požete: Klesheimove pesmi vam bojo pokazale, kaj smete peti. Tù ni nobene prazne kvante, ki nedolžno sercé pohujša; iz čistiga serca tečejo njegovi glasovi, ki poslušavca razveselijo, de mu sercé od veselja igra, ali pa ga ganijo, de se oči hočejo v solzah utopiti. In vse te čuda stori baron Klesheim z malo besedami in brez vsiga nepotrebniga pesniškiga kinča. Njegove pesmi so proste, ljudske pesmi, pa take visoke vrednosti, de ne vémo lepših v takim načinu.

V Klesheimovih pesmah se nam je zopet očitno pokazala visoka vrednost pravih pesnikov, in de je — kar je že davnej spoznano — práv pesnik neka vikši stvar od navadnih ljudi, ker pesniki dobrega duha neizrečeno veliko pripomorejo k omikanji in pobolšanji človeškiga rodú.

Pa kaj to nam Slovincem pomaga? mi bojo tisti rekli, ki nemškiga jezika ne umejo. — Koj, koj smo na vas mislili, dragi Slovenci! ko smo Klesheimove pesmi slišali in koj smo nekatere izmed njih častno znanimu slovenskimu pesniku posloveniti dali. Nadjamo se, de bomo v stani, kmalo po novim leti nekatere imenovanih pesem v Novicah natisniti, in de poslovenjene ne bojo nič svoje lepote zgubile. Dr. Bleiweis.

Nova slovanska knjiga.

Gosp. W. A. Svoboda, c. k. učenik pesništva in govornštva v Pragi, je na svitlo dal 33 v česki jezik prestavljenih Šilerjevih pesem, pod nadslovam „Wýbor basni Friedericha Schillera.“ Gospod Svoboda je

*) Namesto navadne besede „pevec“, se nam beseda „pesnik“ v pomeni „Dichter“ veliko primerniši zdí, sicer ne vémo razločka med tistim, ki poje (pevec), in pa med tistim, ki pesmi zлага (pesnik). Tudi ni vsaka pesem za petje, torej tudi beseda „pesem“ ni práv pripravna za vse pesniške dela sploh. Vémo sicer, de tudi v nemškem jeziku v časi pesnika „Sänger“ imenujejo, tode tù se ni zmote bati, ker to besedo le bolj izobraženi Nemci rabijo, ki razloček dobro vedó; prosti Nemec pa pesnika le „Dichter“ imenuje. Naj bo tedej pevec, ki poje; — pesnik pa, ki pesmi zлага. Vredništvo.

posvetil te pesmi slavnimu pesniku in patrijarhu Ladislavu Pyrkerju in kar bo njih prodaja znesla, je namenil za osnovo neke zaloge, iz ktere se bo pridnim pa nepremožnim možem pomagalo, ki se k učilištvu pesništva in govornštva perpravljajo. — Prestava je zlo pohvaljena. (Bohemia.)

Dražba knjig.

V K— je bila dražba (licitirenga) bukev 28. in 29. Kimovca; prišle so na versto tudi francoske knjige, ktere je neki kmet za slovenske imel, ko je vidil de so slovenske čerke, in je mislil, de so kakšne molitevske bukve. Te bukve so bile 5 krajcarjev srebra cenjene; ko so bile že na 12 krajcarjev nagnane, vpraša neki gospod kmeta: „ali pa znate te bukve brati?“ Kmet odgovori: „ali jih znam brati ali ne, de jih le plačam.“ Tako sta jih do 20 krajcarjev gnala. Pa tudi gospod, ki jih je kmetu dražil, ni znal francoskih bukev brati. — Taka se pri dražbah dostikrat godí, de dva kupca vsa vneta ženéta kako reč práv visoko, se dražita in si nagajata brez vzroka, le eden drugimu na kljub. Prodajavec se smeja — draživc se pa kesá. —c.

Svět obogatěti.

Trud, prizadevanje,	Trebljenje, kopanje,
Ne leno posejanje;	Ne kerčme obiskanje;
Varčnost in hišvanje,	Pridno njiv oranje,
Ne pitje, pojedanje;	Ne lóv in pa plesanje;
Delavno ravnanje,	Krotko zadržanje,
Ne leno sprehanje;	Ne napačno bahanje;
Mólba pa čuvanje,	Le delo vsakdanje,
Ne kletev, šale, spanje;	Ne pa lotrijske sanje;
Terpež in čakanje,	Modro sploh ravnanje
Ne kratkičas, igranje;	Te pelje v blago stanje.
Moško obnašanje,	
Ne babje zdihovalje;	

P. H.

Zahvala.

Visoko častitljivimu tehantu pri Fari v Loki, gospodu Jakobu Dolencu, ki so se že pri več priložnostih učeniga botanikarja skazali, se práv lepo zahvalimo za novič poslano nabéro krajnskih zeliš in pa za perdjane slovenske imena. —

Jožef Sever, kmet iz Šmartna pod Šmarno goro nam je korúnoviga semena pernesel, za kteriga se mu tudi tukaj lepo zahvalimo. Vredništvo.

Prislovice Štajarskih Slovincov.

So mu rogle dolj zbili. — Trepeče kakor šiba na vodi. — Kakor se posoji, tako se nazaj plačuje. — Dobra beseda dobro mesto najde. — Roka roko vmiva. — Sreča je okrogla. —

Današnjimu listu je priložen življenjopis gosp. J. N. Hradeckita.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	5. Grudna.		30. Listopáda.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	24	2	20
1 » » banaške....	2	51	2	30
1 » Turšice.....	1	27	1	30
1 » Soršice.....	—	—	1	56
1 » Reži.....	1	39	1	39
1 » Ječmena.....	1	20	1	16
1 » Prosa.....	1	14	1	16
1 » Ajde.....	1	10	1	3
1 » Ovsá.....	—	52	—	52